

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 30.09.2024

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 30.09.2024

Hulevesimaksun käyttöönoton valmistelu

3882/02.02.05.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hulevesi-insinööri Juhani Järveläinen p. 050 559 4083

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä hulevesimaksun käyttöönoton valmistelun aloittamisen liitteenä olevan suunnitelman mukaisesti.

Perusteluosa

Aiempi käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli 11.9.2024 kokousasiaa § 104 "Hulevesimaksun käyttöön valmistelu". Lautakunta päätti hylätä esityksen. Kaupunginjohtaja on 25.9.2024 käyttänyt hallintosäännön yleisten määräysten 5 §:n mukaista otto-oikeuttaan ja saattaa asian kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös 57/2024 on kokousasian liitteenä.

Perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnilla on oikeus periä julkisoikeudellista hulevesimaksua kiinteistöiltä, jotka sijaitsevat kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella. Hulevesimaksu on jo käytössä suurimmassa osassa Lahden verrokkikaupungeista. Hulevesimaksulla katettaisiin kunnan hulevesijärjestelmästä aiheutuneita kustannuksia, jotka ovat vuosittain Lahdessa arviolta noin 1,2 miljoonaa euroa. Tällä hetkellä kustannukset katetaan kokonaisuudessaan verotuloilla.

Hulevesimaksun käyttöönotto on tunnistettu yhdeksi mahdolliseksi kaupungin talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteeksi, ja sen käyttöönoton kustannusvaikutuksia on arvioitu alustavasti toukokuussa 2024 osana talouden tasapainottamisryhmälle esiteltyjä vaihtoehtoja palvelualuekohtaisista talouden tasapainottamisen toimenpiteistä. Aihetta on esitelty Kaupunkiympäristölautakunnalle 13.6., ja silloin käydyn herätekeskustelun pohjalta esitetään hulevesimaksun käyttöönoton valmistelun aloittamista. Valmistelun tuloksena tehdään elo-syyskuussa 2025 esitys hulevesimaksun asettamisesta, josta päättää kaupunginvaltuusto.

Hulevesimaksua voidaan periä kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella sijaitsevilta kiinteistöiltä, joita on Lahdessa noin 18 000 kpl. Kunnan hulevesijärjestelmä kattaa muun muassa ojaverkoston, katujen kuivatuksessa käytettävän maanalaisen putkiverkoston eli hulevesiviemärit sekä avoimet huleveden käsittelyrakenteet, kuten kosteikot ja tulva-altaat. Järjestelmän suunnittelusta, rakentamisesta ja saneerauksesta, ylläpidosta sekä hallinnoinnista aiheutuu kunnalle kustannuksia. Järjestelmän kustannusten kattaminen verotulojen sijaan kiinteistön ominaisuuksiin sekä sijaintiin kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella perustuvalla hulevesimaksulla lisää kuntaorganisaation rahankäytön läpinäkyvyyttä maksutulojen lakisääteisen kustannusvastaavuuden kautta. Se myös

mahdollistaa kustannusten jakautumisen suhteessa kiinteistöjen kunnan hulevesijärjestelmälle aiheuttamaan kuormitukseen, jolloin erityisesti suurinta osaa maksuvelvollisista kiinteistöistä koskevat maksumäärät on mahdollista pitää kohtuullisina: esimerkiksi kiinteistömäärältään ja hulevesikustannuksiltaan Lahden kanssa samankaltaisessa Jyväskylässä vuosittaiset hulevesimaksut vaihtelevat 57,50 eurosta (kaikki omakoti- ja paritalokiinteistöt niiden koosta riippumatta) 4 312,50 euroon (yli 10 ha teollisuus- ym. kiinteistöt).

Esitetyllä valmistelutyöllä varmistetaan, että hulevesimaksun asettamista koskeva päätöksenteko voidaan tehdä riittävän tietopohjaan perustuen ja että esitetyt maksujen määräytymisperiaatteet ovat kohtuullisia, oikeudenmukaisia ja selkeitä kiinteistöjen omistajia kohtaan. Valmisteltavaan hulevesimaksun asettamista koskevaan esitykseen sisällytetään tieto hulevesimaksun kustannusvaikutuksista ja määräytymisperusteista sekä ennakoarviointi käyttöönoton vaikutuksista. Näitä ei ole mahdollista tuottaa olemassa olevien tietojen ja niiden pohjalta tehtyjen alustavien arviolaskelmien perusteella ilman liitteen suunnitelmassa esitettyjä valmistelu- ja tiedonkeräystoimenpiteitä.

Valmistelutyö toteutetaan mahdollisimman pitkälti kuntaorganisaation olemassa olevia henkilöstöresursseja hyödyntämällä. Sen yhteydessä käsiteltävän tiedon suuren määrän vuoksi sen toteuttamiseksi on kuitenkin tarpeen rekrytoida hulevesimaksuvalmistelija määräaikaiseen työsuhteeseen (24 kk joista 12 kk ehdollinen hulevesimaksun asettamiselle).

Hulevesimaksun käyttöönoton valmistelun ja toteuttamisen kokonaiskustannukset ovat 202 500 euroa, joista hulevesimaksun asettamisesta tehtävää päätöksentekoa edeltävän valmistelun osuus on

76 750 euroa. Kustannukset kattavat määräaikaisen hulevesimaksuvalmistelijan palkkakustannuksia, tietojärjestelmäkustannuksia kuten lisenssimaksuja ja uusien järjestelmien käyttöönoton palvelutöitä, laskutuskustannuksia sekä viestintäkustannuksia. Hulevesimaksulla kerättävät tulot ovat maksimissaan kunnan hulevesijärjestelmästä aiheutuvia kustannuksia vastaavia, alustavan arvion mukaan n. 1,2 miljoonaa euroa. Arvio tarkentuu valmistelutyön edetessä.

Strategianmukaisuus:

Esityksellä edesautetaan Lahti 2023 tehty kestäväksi – strategian tavoitteita. Hulevesimaksun käyttöönoton valmistelulla tuetaan kunnan hulevesijärjestelmän riittävää resursointia, jolla varmistetaan hulevesien hallinnan kokonaisuuden toimivuus ja luodaan siten yrityksille ja asukkaille kestävää kaupunkirakennetta, turvallista liiketoimintaympäristöä sekä hyvinvointia tulvanhallinnan sekä hulevesien mukana lähiluontoon ja -vesistöihin kulkeutuvan kuormituksen vähentämisen kautta.

Esitys tukee myös kaupungin talouden tasapaino-ohjelman tavoitetta sopeuttaa kaupungin taloutta 50 miljoonalla eurolla vuosina 2024–2027

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Juhani Järveläinen, Juha Helminen, Mika Järvelä